

Hayata Bağlan

ASS. DR. BİLGE ÇAMLIK

İNT. DR. DİLAN NAZİK

İNT. DR. NUR AVCI

İNT. DR. BERNA AHMEDI

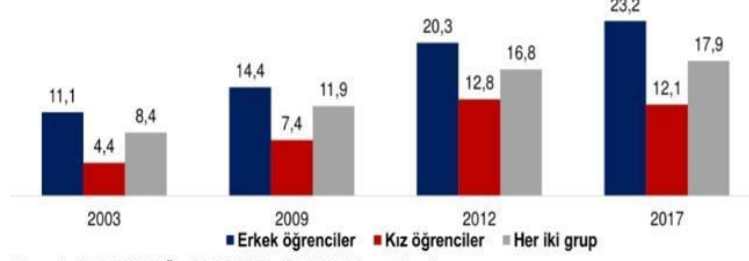
Sunum Planı

- ▶ Sorunun belirlenmesi
- ▶ Projenin amacı
- ▶ Uygulama alanı
- ▶ Hedef kitlesi
- ▶ Projenin temel faaliyetleri
- ▶ İşbirliği yapılacak kurumlar
- ▶ Kaynakça

Sorunun belirlenmesi

Şekil 4 - Türkiye'de 13-15 yaş arasında olup herhangi bir tütün ürünü kullanan öğrencilerin oranı, %, 2003-2017

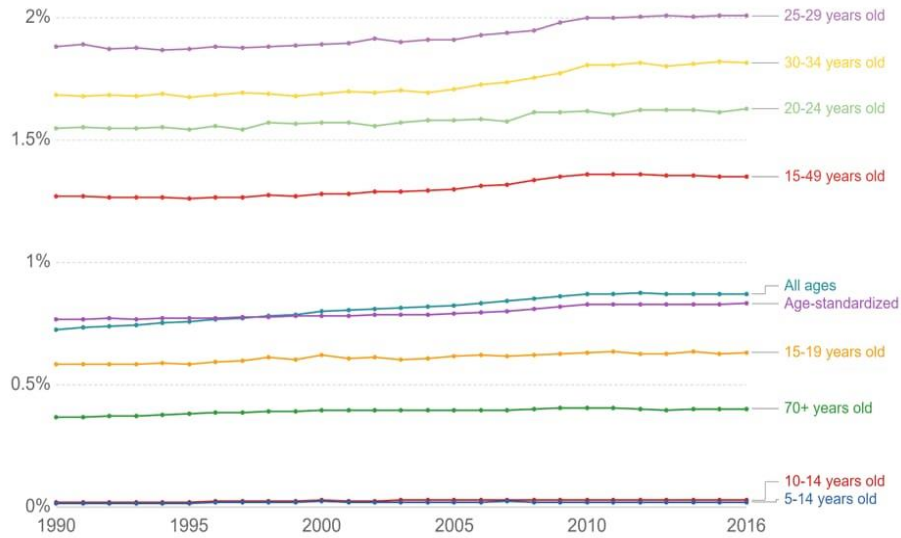
Kaynak: CDC, GYTS Özet Bilgi Notları³⁷, TEPAV hesaplamaları

Caner, S. G., Düşündere, A. T., Kurt, T., Fay, E. A., & Erbaş'tan, B.
NEDEN TÜRKİYE'NİN TÜTÜN KONTROL POLİTİKALARI ÜZERİNE
ÇALIŞIYORUZ? 2.

Prevalence of drug use disorders by age, Turkey

OurWorld
in Data

Share of population within each category suffering from drug use disorders. Drug dependence is defined by the International Classification of Diseases as the presence of three or more indicators of dependence for at least a month within the previous year. Drug dependency includes all illicit drugs.

Our World In Data, Prevalence of drug use disorders by age, Erişim tarihi: 04.11.2022, Erişim adresi: <https://ourworldindata.org/grapher/prevalence-of-drug-use-disorders-by-age>

Sua srklenen ocukların %33.3' bağımlılık yapan madde kullandı

Bağımlılık yapan madde kullanan çocukların %85,6'sını **15-17 yağ grubu**, %14'n ise **12-14 yağ grubundaki çocuklar oluğturdu**. Çocukların %84'ünün sigara, %6,3'ünün alkol, %5,4'ünün esrar, %1,2'sinin ise hap kullandığı tespit edildi.

Türkiye İstatistik Kurumu. Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen ocuklar, 2017 (Eriėim tarihi: 05.11.2022) Eriėim adresi: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Guvanlik-Birimine-Gelen-veya-Getirilen-Cocuklar-2017-27609>

Öz

Bir nesne veya davranışa aşırı düşkünlük olarak tanımlanan bağımlılık kavramı genellikle sigara, alkol, uyuşturucu gibi maddelerin kullanımı ile ilişkili olarak değerlendirilmektedir. Ancak son yıllarda kumar, egzersiz, yeme, uyuma gibi bazı davranışların da bağımlılık yaptığı savunulmaktadır. Benzer durum bilgisayar, internet, çevrimiçi oyun, tablet, mobil telefon gibi teknolojik cihazlar ve uygulamalar için de geçerlidir. Bu teknolojilerin aşırı kullanımları kişilerde teknoloji bağımlılığına yol açabilmektedir.

Bilgisayar, internet ve akıllı telefonlar günlük yaşamın önemli bir parçası haline gelmiştir. "We Are Social" 2017 "İnternet ve Sosyal Medya Kullanıcı İstatistikleri" raporuna göre dünya nüfusunun %50'si internet, %37'si aktif sosyal medya ve %66'sı akıllı telefon kullanıcısıdır. Bu durum Türkiye'de de benzerlik göstermektedir. Türkiye İstatistik Kurumu 2016 yılı verilerine göre Türkiye nüfusunun %61'i internet kullanmakta ve internet kullanım amaçları arasında sosyal medya ilk sırada yer almaktadır. Ayrıca Türkiye'de hanelerin %96'sında cep telefonu bulunmaktadır.

Ergenlik döneminde görülen risk alma ve heyecan arama davranışları, ergenin bağımlılıklara yatkınlığını arttırmaktadır. İnternet ve sosyal medya gibi teknolojilerin kullanımı ergenler arasında yetişkinlerden daha yaygındır. Ergenlik dönemi internet bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı, dijital oyun bağımlılığı ve akıllı telefon bağımlılığı gibi teknolojik bağımlılıklar açısından kritik bir dönem olarak değerlendirilmektedir. Dünyada yapılan çalışmalarda ergenlik dönemindeki teknoloji bağımlılığının %4,2 ile %21 arasında, ülkemizde yapılan araştırmalarda ise %2,33 ile %14 arasında değiştiği bildirilmektedir.

Ektinçioğlu, C., Arslantaş, H., & Yüksel, R. (2020). Ergenlerde çağın hastalığı: Teknoloji bağımlılığı. *Arşiv Kaynak Tarama Dergisi*, 29(1), 51-64.

Projenin amacı

Bağımlılıkla mücadele kapsamında teknolojinin, tütün ve madde kullanımının çocuklar ve gençler üzerindeki olumsuz etkilerinin bertaraf edilmesi/önlenmesi ve sosyal bütünleşmenin sağlanması amaçlanmaktadır.

Projenin özel amaçları

- ▶ 1. Çocukların sosyal hayata kazandırılması
- ▶ 2. Aileleriyle birlikte vakit geçirmelerinin sağlanması
- ▶ 3. Spor, kültür ve sanat etkinliklerine yönlendirilerek;
 - ▶ boş zamanlarının verimli şekilde değerlendirilmesi
 - ▶ fiziksel aktivitenin artırılması ve obezitenin önlenmesi
 - ▶ sosyalleşme olanaklarının artırılması ve iletişim becerilerinin geliştirilmesi
- ▶ 4. Ebeveynlere teknolojinin olumsuz yönleri hakkında bilgi verilerek farkındalık oluşturmak
- ▶ 5. Sporda ve sanatta elde ettikleri başarıların yaşamlarının diğer süreçlerinde de (eğitim, aile sosyal ilişkiler, iş v.b.) etkili olmasının sağlanması,

Projenin uygulanacađı pilot bölge

► Karşıyaka Ortaokulu

Hedef kitlesi

- ▶ Çocuklar (11-14 yaşı arası)
- ▶ Aileler

Projenin temel faaliyetleri

- "Bağımlılığın Olumsuz Etkileri ve Aile Yaşamı" konulu ev ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi.
- İnternet kafe ve oyun salonlarının denetimlerinin yapılması.
- Çocuklara farklı spor branşlarında eğitimler verilmesi.
- Çocuklara sanat eğitimleri verilmesi.
- Eğitim ve bilgilendirme amaçlı çocuk ve ebeveynlere okulda seminer düzenlenmesi (Yeşilay kurumunun görevlendirdiği uzman ekip tarafından eğitim sağlanacaktır)
- Üç aylık eğitimin ardından farkındalığın devamlılığı için öğrencilerden bu süreçte öğrendikleriyle ilgili sergilenmek üzere poster veya proje üretmeleri istenir.

Çocuklara farklı spor ve sanat dallarında eğitimler verilmesi

- Tenis
- Voleybol
- Futbol
- Basketbol
- Yüzme
- Sinema
- Müzik
- Tiyatro
- Dans

► Haftada iki gün 1'er saat olmak üzere, belirtilen spor ve sanat dallarından toplam üç ay eğitim kursları verilmesi.

Ailelere eğitim

- Sosyal Hizmetler uzmanı ve Psikolog eşliğinde evlerin ziyareti;
- Ebeveynlere güvenli internet kullanımı hakkında bilgi verilmesi
- Teknolojinin olumsuzlukları anlatılarak farkındalık oluşması
- Tütün ve madde bağımlılığı ile ilgili gerekli bilgilerin paylaşılması
- Aile bağlarının güçlendirilmesi

Reddedici ve aşırı koruyucu çocuk yetiştirme stillerinin ergenlerde madde kötüye kullanımı ile ilişkili olduğu belirtilmiştir (Matejevic, Jovanovic ve Lazarevic, 2014). Avrupa'daki birçok ülkede yapılmış araştırma sonuçlarını bir araya getiren kapsamlı bir çalışmanın sonuçlarına göre, izin verici/sımartan ve demokratik çocuk yetiştirme stillerinin düşük madde kullanımıyla ilişkili olduğu bulunmuştur. Otoriter ve izin verici/ihmalkâr çocuk yetiştirme stilleri ise yüksek madde kullanımı ile ilişkilidir (Calafat, García, Juan, Becona ve Fernández-Hermida, 2014). Ebeveynlerini izin verici/ihmalkâr olarak algılayan ergenlerin, ebeveynleri otoriter olarak algılayan ergenlere göre daha fazla madde kullandıkları belirtilmektedir (Adalbjarnardottir ve Hafsteinsson, 2001). Ebeveynlerini izin verici olarak ve annenin kontrolünü düşük olarak algılayan gençlerin alkol ve madde kullanma olasılığının yüksek olduğu bildirilmektedir (Becona ve ark., 2013). Yapılan son araştırmalar, ihmalkâr ebeveynlik stili ile ergenlerin madde kullanımı arasında ilişki olduğunu göstermektedir. Demokratik ebeveynlik tarzı ise ergenlerin daha az alkol kullanımıyla ilişkili bulunmuştur (Berge, Sundell, Öjehagen ve Håkansson, 2018).

Madde kullanım bozukluğu ve bağımlılığında çocukluk dönemindeki aile ortamı ve ebeveynler ile kurulan ilişkinin önemini araştıran çok sayıda araştırma bulunmaktadır. Ebeveyn kabul-ret kuramı (EKAR),

Bircan, S., Erden, G., & Vatansever, M. (2019). Madde Kullanım Bozukluğu Olan Genç Yetişkinlerin Algıladıkları Aile Ortamı: Karşılaştırmalı Bir Çalışma. *Nesne Dergisi*, 7(14), 52-67.

İşbirliği yapılacak kurumlar

- Karşıyaka Belediyesi
- İzmir Sinema Ofisi
- İzmir Devlet Tiyatrosu
- İzmir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü
- İzmir Belediyesi Dans ve Ritim Topluluğu
- İzmir Kalkınma Ajansı

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ

 Aile Hekimliği Dairesi Başkanlığı	 Aşı ile Önlenebilir Hastalıklar Dairesi Başkanlığı	 Birinci Basamak Sağlık Kuruluşları Planlama ve Organizasyon Dairesi Başkanlığı	 Bulaşıcı Hastalıklar ve Erken Uyan Dairesi Başkanlığı
 Bütçe ve Projeler Dairesi Başkanlığı	 Çalışan Sağlığı Dairesi Başkanlığı	 Çevre Sağlığı Dairesi Başkanlığı	 Çocuk ve Ergen Sağlığı Dairesi Başkanlığı
 Göç Sağlığı Dairesi Başkanlığı	 Hukuk ve Mevzuat Dairesi Başkanlığı	 İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı	 İzleme, Değerlendirme ve İstatistik Dairesi Başkanlığı
 Kadın ve Üreme Sağlığı Dairesi Başkanlığı	 Kanser Dairesi Başkanlığı	 Kronik Hastalıklar ve Yaşlı Sağlığı Dairesi Başkanlığı	 Mikrobiyoloji Referans Laboratuvarları ve Biyolojik Ürünler Dairesi Başkanlığı
 Ruh Sağlığı Dairesi Başkanlığı	 Stok Yönetimi ve Lojistik Dairesi Başkanlığı	 Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Dairesi Başkanlığı	 Toplum Sağlığı Hizmetleri ve Eğitim Dairesi Başkanlığı
 Tüberküloz Dairesi Başkanlığı	 Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı	 Tütün ve Madde Bağımlılığı ile Mücadele Dairesi Başkanlığı	 Zoonotik ve Vektörel Hastalıklar Dairesi Başkanlığı
 Kalite Temsilciliği			

Kaynakça

- Caner, S. G., Düşündere, A. T., Kurt, T., Fay, E. A., & Erbaş'tan, B. NEDEN TÜRKİYE'NİN TÜTÜN KONTROL POLİTİKALARI ÜZERİNE ÇALIŞIYORUZ? 2.
- Türkiye İstatistik Kurumu. Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuklar, 2017 (Erişim tarihi: 05.11.2022) Erişim adresi: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Güvenlik-Birimine-Gelen-veya-Getirilen-Cocuklar-2017-27609>
- Ektiricioğlu, C., Arslantaş, H., & Yüksel, R. (2020). Ergenlerde çağın hastalığı: Teknoloji bağımlılığı. Arşiv Kaynak Tarama Dergisi, 29(1), 51-64.
- Bircan, S., Erden, G., & Vatansever, M. (2019). Madde Kullanım Bozukluğu Olan Genç Yetişkinlerin Algıladıkları Aile Ortamı: Karşılaştırmalı Bir Çalışma. Nesne Dergisi, 7(14), 52-67.
- Our World In Data, Prevalence of drug use disorders by age, Erişim tarihi: 04.11.2022, Erişim adresi: <https://ourworldindata.org/grapher/prevalence-of-drug-use-disorders-by-age>
- Başlangıç Noktası, <https://baslangicnoktasi.org/2030-surdurulebilir-kalkinma-hedefleri-ve-universite/>, Erişim tarihi: 02.11.2022
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Sporla Bağlan Hayata, Erişim tarihi: 06.11.2022, Erişim adresi: <http://sporlabaglanhayata.ibb.gov.tr/>,